

7. หลักสูตร การประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา

เนื้อหา การประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งเป็นทรัพย์สินที่ไม่อาจจับต้องได้ จะสามารถทำได้ก็ต่อเมื่อมีการจำแนกแยกส่วนออกมาจากทรัพย์สินอื่นๆ เพื่อที่จะนำไปคิดราคาได้อย่างเป็นอิสระ โดยอาศัยฐานในการเทียบเคียงมาจากการประเมินมูลค่าทรัพย์สินที่จับต้องได้นั้นเอง วิธีการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญามีอยู่ 3 วิธีหลัก

1. วิธีประเมินจากรายได้ (Income approach) เหมาะสำหรับการประเมินมูลค่าของสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และลิขสิทธิ์ เนื่องจากเป็นการพิจารณาจากความสามารถในการสร้างรายได้ของทรัพย์สินทางปัญญานั้น วิธีนี้เป็นวิธีที่ได้รับความนิยมมากที่สุด สามารถแบ่งย่อยได้อีก 2 รูปแบบคือ

แบบไม่รวมค่าสิทธิ (relief from royalty method)

แบบรายได้เพิ่มพูน (Incremental income method)

วิธีนี้ยังสามารถแยกได้อีก 2 รูปแบบ

- **วิธีคำนวณรายได้ในอนาคตที่คิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันแล้ว** ซึ่งหมายถึง การคิดแยกรายได้รวมที่เพิ่มขึ้นจากการเพิ่มขึ้นของยอดขายหรือจากการประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่เป็นผลจากการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา
- **วิธีแปลงรายได้ให้เป็นทุน** รูปแบบนี้มุ่งเน้นที่รายได้จริงที่มาจากการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา แล้วใช้ข้อมูลนี้เป็นตัวชี้วัดแนวโน้มในอนาคตรายปี และหักออกด้วยอัตราการแปลงเป็นทุน

2. วิธีคิดจากราคาตลาด (Market approach) วิธีนี้เป็นการเปรียบเทียบมูลค่าการตลาดกับทรัพย์สินทางปัญญาที่คล้ายคลึงกัน

3. วิธีคิดจากต้นทุน (Cost approach) ในกรณีที่มูลค่าทางเศรษฐกิจในอนาคตของทรัพย์สินทางปัญญานั้นยังไม่ชัดเจนพอเพียง ก็จะคำนวณมูลค่าจากต้นทุนทดแทนในกระบวนการพัฒนาหรือสร้างทรัพย์สินทางปัญญานั้นขึ้นมาแทน วิธีนี้เป็นวิธีที่นิยมใช้น้อยที่สุด ด้วยเหตุที่ว่าโดยปกติแล้ว ต้นทุน (Cost) กับ มูลค่า (Value) ไม่เท่ากันเสมอไป และมูลค่าของทรัพย์สินไม่ได้ดูจากต้นทุนอย่างเดียว เพราะต้นทุนในการพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญาไม่ได้เป็นตัวกำหนดความสามารถในการทำรายได้ในอนาคตของทรัพย์สินทางปัญญา